

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2010, č. j. 1111/10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2012, č. j. 10 A 185/2010 - 134,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Městského soudu v Praze, kterým bylo zastaveno řízení o stěžovatelově žalobě proti výše specifikovanému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím byla stěžovateli určena k poskytnutí právní služby JUDr. Jana Kučerová, a to podle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Městský soud řízení zastavil podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, neboť stěžovatel ani přes výzvu neuhradil soudní poplatek za podanou žalobu a ani nebyl od placení tohoto poplatku osvobozen.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Namítá tedy nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení.

Stěžovatel má za to, lhůta, kterou městský soud k zaplacení poplatku stanovil, nebyla adekvátní, ale byla nepřiměřeně krátká – pouhých 10 dní (délka lhůty navíc nebyla odůvodněna). Městský soud přitom musel vědět o stěžovatelových majetkových a výdělkových poměrech. Krom toho stěžovatel uvádí, že městský soud v jiných rozhodnutích nerozlišuje mezi poplatkem za úkon a poplatkem za návrh na zahájení řízení. Závěrem se stěžovatel domnívá, že městský soud měl zvážit předložení věci Ústavnímu soudu, pokud by dospěl k závěru, že zákon, který má aplikovat, je protiústavní.

Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Pokud jde o povinné zastoupení advokátem a související zaplacení soudního poplatku, Nejvyšší správní soud na těchto náležitostech pro specifičnost případu netrval, neboť stěžovatel se domáhá zrušení rozhodnutí, jímž bylo předmětné řízení zastaveno právě pro nezaplacení soudního poplatku (obdobně viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz). Důvodnost kasační stížnosti pak soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

Ze spisu vyplynulo, že dne 18. 5. 2010 podal stěžovatel u Krajského soudu v Brně žalobu proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného, aniž by za tuto žalobu zaplatil soudní poplatek či požádal o osvobození od jeho placení. Věc byla usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2010, č. j. 30 A 47/2010 - 9, postoupena dle § 7 odst. 6 s. ř. s. (ve znění před novelou provedenou zákonem č. 303/2011 Sb.) Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. Proti tomuto rozhodnutí stěžovatel podal kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 4. 2012, č. j. 2 As 117/2011 - 105, www.nssoud.cz, zamítnul. Ve věci tedy dále postupoval Městský soud v Praze, který výzvou ze dne 30. 7. 2012, č. j. 10 A 185/2010 - 130, stěžovatele upozornil na to, že nebyl zaplacen poplatek za podanou žalobu. Stěžovatel byl zároveň vyzván ve lhůtě 10 dní k jeho zaplacení (resp. k tomu, aby podal žádost o osvobození od soudních poplatků s doložením nemajetnosti); stěžovatel byl současně poučen, že nevyhoví-li této výzvě, bude řízení zastaveno. Výzvu stěžovatel převzal dne 9. 8. 2012. Vzhledem k tomu, že soudní poplatek nebyl v soudem stanovené lhůtě zaplacen, ani nebylo stěžovatelem požádáno o osvobození od jeho placení, zastavil městský soud usnesením ze dne 28. 8. 2012 řízení o stěžovatelově žalobě. Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 7. 9. 2012. Soudní poplatek nebyl dosud zaplacen ani stěžovatel neadresoval soudu žádost o osvobození.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost v případě poplatku za řízení podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení

řízení a téhož dne je také poplatek splatný (§ 7 odst. 1 téhož zákona). Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví, o tom účastníka ve výzvě poučí (§ 9 odst. 1 a 3 citovaného zákona). Ustanovení § 9 odst. 4 tohoto zákona pak stanoví, kdy soud pro nezaplacení poplatku řízení nezastaví, podle písm. c) je to také tehdy je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatníku mohla vzniknout újma a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit. V souladu s odst. 7 tohoto ustanovení soud, který usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku vydal, toto usnesení zruší, pokud je poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než nabylo právní moci.

Namítá-li stěžovatel, že stanovená lhůta 10 dnů k zaplacení soudního poplatku je v jeho případě příliš krátká, nemůže s ním zdejší soud souhlasit. Předně je třeba zdůraznit, že se jedná o lhůtu dodatečnou – náhradní, neboť poplatek za žalobu je splatný dnem jejího podání a stěžovatel byl tedy povinen kolkové známky v příslušné výši vylepit na podanou žalobu, resp. požádat o osvobození od placení soudních poplatků pro dané řízení. Pokud tak neučinil, nepostupoval v souladu se zákonem. V takovém případě je soud povinen účastníka řízení vyzvat ke splnění povinnosti a účastník má možnost napravit své opomenutí a dodatečně soudní poplatek zaplatit v soudem stanovené lhůtě, případně v určité míře i po vydání rozhodnutí o zastavení řízení. V daném případě však žádost o osvobození od soudních poplatků nebyla soudu doručena vůbec ani nebyl poplatek zaplacen.

Desetidenní lhůta v daném případě není nepřiměřeně krátká, aby v ní stěžovatel nemohl podat žádost o osvobození od soudního poplatku, což je jednoduchý procesní úkon, který je stěžovateli velmi dobře znám a stěžovatelem hojně využíván. Soud vyzývající k zaplacení poplatku je povinen k tomu stanovit lhůtu přiměřenou. Pokud zdejší soud dospěl k závěru, že desetidenní lhůta je přiměřená, pak nebylo povinností městského soudu, aby blíže rozváděl, proč zvolil lhůtu právě takto dlouhou.

Je vhodné rovněž poukázat na to, že stěžovatel měl v daném případě k zaplacení soudního poplatku za žalobu (resp. podání žádosti o osvobození) i po výzvě fakticky lhůtu téměř měsíční, neboť výzvu převzal dne 9. 8. 2012 a usnesení o zastavení řízení mu bylo doručeno až dne 7. 9. 2012. Zaplatit (či podat žádost o osvobození) přitom stěžovatel mohl právě ještě dne 7. 9. 2012, neboť platí, že pokud účastník řízení doručí krajskému (městskému) soudu žádost o osvobození od soudních poplatků nejpozději ve stejný den, kdy mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, musí soud usnesení o zastavení řízení zrušit (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011 - 251, publ. pod č. 2410/2011 Sb. NSS). S ohledem na to, že poplatková povinnost vznikla již s podáním žaloby, měl stěžovatel na podání žádosti o osvobození od soudních poplatků více než dva roky. To lze bezesporu považovat za období bohatě postačující i pro osobu s nepříznivými majetkovými poměry. Po takové osobě se totiž nepožaduje, aby poplatek v předmětné době bezpodmínečně zaplatila, ale postačí, aby podala žádost o osvobození, která není sama o sobě spojena se zvláštními náklady.

Pokud stěžovatel uvádí, že městský soud v jiných rozhodnutích nerozlišuje mezi poplatkem za úkon a poplatkem za návrh na zahájení řízení, nelze než uvést, že předmětem přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti nebyla tato „jiná rozhodnutí“, nýbrž toliko shora označené napadené usnesení, z něhož je patrno, že městský soud poplatkovou povinnost v dané věci spojuje s návrhem na zahájení řízení.

Konečně nelze přisvědčit stěžovateli ani tam, kde uvádí, že městský soud měl předložit věc Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení části zákona pro rozpor s ústavním pořádkem. Stěžovatel nikterak blíže nekonkretizuje, v čem tento rozpor spatřuje, přičemž ani zdejší soud nedospěl k závěru, že ve věci bylo aplikováno ustanovení zákona, které by bylo protiústavní.

V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody a zdejší soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k nimž by měl přihlížet mimo uplatněné námitky podle § 109 odst. 4 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. listopadu 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu